

Inefabilul și viața provizorie: scrisori imagine din Dicomesia

The Ineffable and the Provisional Life: Imaginary Letters from Dicomesia

Letters from the South-Eastern Province or A Battle with Stories represent the generating key of Bănulescu's work, „the amniotical magma and the embryo from which the work grows”, as Monica Spiridon shows in the Monograph dedicated to the Romanian writer. Within this context, one must bring into discussion „the ineffable” and „the ineffable world”, as his prose is neither fantastic, nor mythological, nor miraculous, but ineffable, as Bănulescu himself stated. Thus, these imaginary letters describe the real South-Eastern province of Dicomesia, but with the imaginary connotations and meanings intended by the author. In such a hybrid world, life itself is provisional, and the recurrent theme of the identity becomes almost obsessive.

Keywords: contemporary Romanian literature, Ștefan Bănulescu, letters, poem-letter, imaginary letter, imaginary province

Institution's address: 550195 Sibiu, Str. Al. Odobescu, Nr. 4

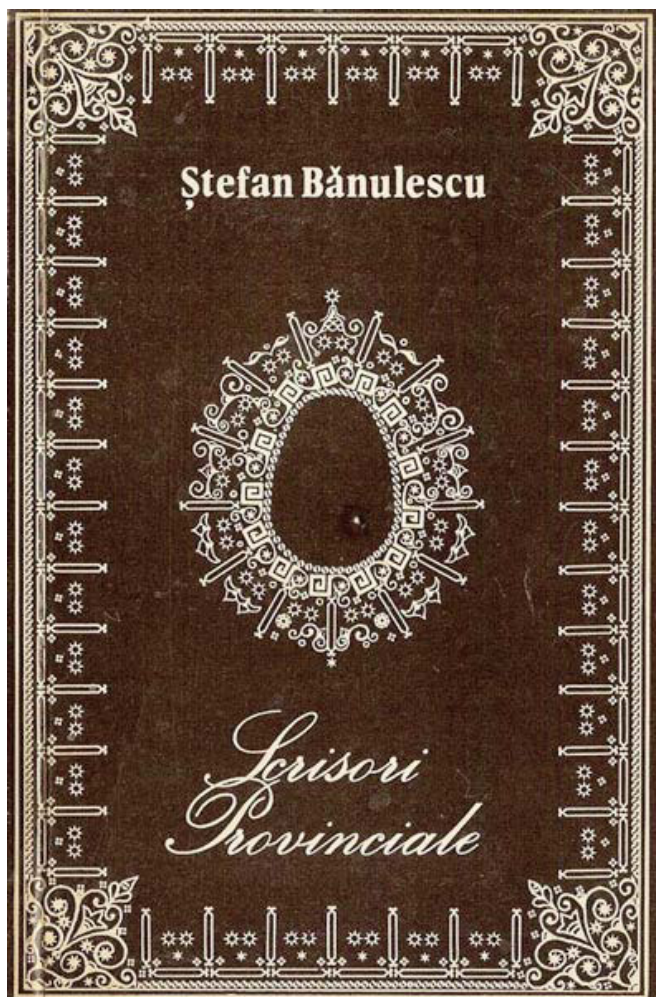
Personal e-mail: jeanvacarescu@yahoo.com

Ștefan Bănulescu n-a fost, din câte cunoaștem până în prezent, un epistolier foarte harnic: scrisorile sale, unele dintre ele inedite, altele care au apărut în diferite reviste (puse la dispoziția acestora de destinatari) sau volume (de exemplu în „Inelele lui Saturn” a lui Ioan Adam, Albatros, 1998), ocupă, în excelenta ediție de *Opere* (Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă – Univers enciclopedic, îngrijită de Oana Soare, prefațată de Eugen Simion, București, 2005, vol. II, *Proză memorialistică, Publicistică, Corespondență*), doar 35 de pagini. Este vorba de scrisori adresate de-a lungul timpului unor oameni de litere (Grigore Brâncuș, Ioan Adam, Nicuță Tănase), familiei sau unor persoane de gen feminin, între care soția scriitorului, Mihaela Guga-Bănulescu (totuși, înțelegem din prezentarea Oanei Soare că ar exista încă multe epistole bănulesciene adresate soției sale originare din Banat) sau poeta Florența Albu, destinatară unor splendide scrisori în versuri (câte una pentru fiecare zi a săptămânii, adică „Scrisoare de luni”, „Scrisoare de marți” etc., plus o „Casă cu ecouri târzii” și un „scrisoare - epilog” în care Bănulescu deplânge despărțirea de Florența Albu, din pricina unor povești născocite de „o minte bolnăvicioasă”), desprinse din jurnalul regretatei poete și memorialiste, apărut

fragmentar în „România literară”, în 2003, cu titlul *Febra negației, 1991 - 1996*, scrisori – poeme care datează din perioada începutului relației amoroase dintre cei doi scriitori originari din Bărağan: ultimul poem e datat în 22 august 1974). De altfel, deși într-o scrisoare adresată surorii sale, Maria Bănulescu Vulcan, prozatorul român scrie că „Oamenii sunt mult mai naturali în viață decât în literatură”, el ferindu-se astfel în epistole să facă literatură, cele mai multe scrisori bănulesciene sunt de factură artistică, eseistică sau poetică în cele mai multe cazuri.

Însă Ștefan Bănulescu este autorul unor extraordinare *Scrisori provinciale*, mai îndepărtate sau mai apropiate de genul așa-zis epistolier, cu întreg corolarul prozastic – eseistic ce se poate rotunji concentric în jurul unui astfel de demers artistic.

Eugen Simion¹ prezintă astfel proza eseistică și „epistolieră” din *Scrisori provinciale*, volumul lui Ștefan Bănulescu apărut în 1976 la Editura Albatros: colecție de tip eseu – reportaj – narațiune propriu-zisă, în stilul vechilor fiziologii moralistice, cu tentă ironică și reflexivă, în care „ficțiunea își caută realitatea”, după expresia scriitorului însuși. Piesele cele mai reprezentative ar fi narațiunile *Un viscol de altădată* și *Un alt colonel Chabert*. *Scrisorile provinciale* sunt importante, remarcă Eugen Simion, mai ales pentru că anticipează *Cartea Milionarului*, făcând trecerea de la „proza de tip

arhetipal din nuvele la o proză realist-livrescă”.

Spre deosebire de alți critici, care comentează la început nuvelele și poeziile, Cornel Regman descoase, mai întâi, în stilul-i binecunoscut, *Scrisorile provinciale* sau *Bătălia cu povestiri*. Se remarcă astfel caracterul de povestiri-eseu (care a dus, adăugăm, la încadrarea acestui segment bănulescian în categoria „proză eseistică”). *Scrisorile...* trimit la tipul literar Negruzzi, Ghica, Alecsandri și se pot împărți în trei categorii, mai scrie criticul cerchist: piese mai vechi, adică cele care nici nu fac parte de fapt din *Scrisorile provinciale*, adică reportajele *Haimanale – Ploiești – Mizil – București* și *Realitatea în căutarea ficțiunii*, ca atare, pe urmele lui Caragiale și, respectiv, în căutarea eroilor din romanul *Ion* al lui Rebreanu, extrase dintr-un volum de interviuri reale sau imaginare din 1964, *Colocviu* (în colaborare cu Ilie Purcaru), precum și montajul de răspunsuri la diverse anchete literare, intitulat *Narcis era frumos, dar mai puțin artist*; apoi foiletoanele din revista „România literară”, adică *scrisorile provinciale* propriu-zise, de fapt niște pseudo-scrisori, pretexte de meditație în marginea unor personalități literare (Nicolae Filimon, Anton Pann, Gogol, Balzac, și ei făcând parte dintre favoriții lui Bănulescu, adăugăm, acest aspect reprezentând

unul dintre elementele de unitate conceptuală și stilistică ale volumului), scrisori din „provincia de sud-est”, cu întâmplări de toată ziua, din care autorul scoate niște „comedii în fond” - aceste scrisori, adaugă Cornel Regman, „cresc prin digresiuni, încutieri și descutieri”; și, în sfârșit, „prozele”, „poveștile inventate”, caracterizate prin chiar vorbele lui Bănulescu: „nici neapărat despre lucruri reale, nici neapărat despre cele imaginare” - acțiunea acestora fiind în „provincia reală sau imaginare”, atracția autorului fiind pentru „partea neobservată a lucrurilor adevărate”⁴. Este vorba de niște utopii comice, din care se degajă un umor fantastic, mai scrie Cornel Regman. Un fel de Anghel muzeistic trecut prin școala lui Urmuz, mai adaugă criticul. Putem remarca apropierea de Urmuz, scriitor foarte iubit de Bănulescu, de altfel un model de percepere a lumii și de concepție stilistică pentru autorul *Scrisorilor provinciale*, e de precizat încă o dată.

Volumul *Scrisori provinciale* a apărut cu titlul dorit încă de la început de scriitor, adică *Scrisori din provincia de Sud - Est* (cu subtitlul *O bătălie cu povestiri*), abia în 1994, la Editura Nemira. Lipsește din acest volum doar o singură piesă din volumul original, adică „Iubirile domnului de Balzac”, în schimb volumul cuprinzând mai multe bucăți de proză care ar fi făcut parte din proiectata *Carte a Dicomesiei*, partea a doua, după *Cartea de la Metopolis*, a proiectatei tetralogii *Cartea Milionarului* („Castelul Alb”, „Arhip cel șchiop”, „Șipormă și Dupăia” etc.), proze care sunt altceva decât „scrisorile provinciale”

propriu-zise, astfel că, foarte corect, Oana Soare le așează separat în ediția de *Opere*, sub titlul *Cartea Dicomesiei – fragmente de roman* (vezi vol. II al ediției amintite, p. 627). Însă îngrijitoarea ediției așază volumul de „proză eseistică” a lui Bănulescu cu titlul dorit de acesta, și bine face: în fond, este vorba despre o „provincie” clar delimitată pe harta reală și imaginară a operei bănulesciană, provincia românească de sud-est, sau Dicomesia, așa cum apare aceasta conturată și denumită în marele roman al scriitorului român.

Scrisori din provincia de sud-est ar reprezenta cheia generatoare a operei, „magma amniotică și embrionul din care crește opera”, ne atrage atenția Monica Spiridon în *Monografia* sa dedicată scriitorului român⁵. În acest context, Monica Spiridon aduce în discuție „inefabilul” și „lumea inefabilă” cu privire la această proză, întrucât prozele ca atare nu sunt nici fantastice, nici mitologice, nici miraculoase, ci *inefabile*, după expresia lui Bănulescu însuși. Este vorba de inefabil deoarece este o lume examinată pentru a scoate la iveală „partea nevăzută a lucrurilor întâmplare”, lucruri „nici tranșant întâmplare, nici tranșant în ficțiune”⁶. Este vorba, desigur, de „provincia de sud-est, de pe

malul fluviului, într-un oraș puțin vizitat. Unde cel mai curent lucru mi se pare a fi nu banalul, obișnuitul, ci *inefabilul*⁷⁷. Se adaugă, mai scrie autoarea monografiei, meditația constantă despre puterea și rostul cuvintelor și migrarea personajelor, întâmplărilor, elementelor de peisaj și de atmosferă din *Scrisori provinciale în Iarna bărbaților* (volumul de nuvele și povestiri, faimos desigur, al lui Ștefan Bănuțescu, din 1964) și în *Cartea Milionarului*.

Într-adevăr, una dintre cele douăzeci și cinci de bucăți de proză ce formează „scrisorile provinciale”, apărute în ediția de *Opere* în volumul I, așa cum am arătat mai sus, cu titlul definitiv de *Scrisori din provincia de Sud-Est sau O bătălie cu povestiri*, se intitulează chiar *Inefabilul*, făcând parte din categoria „poveștilor inventate”, în clasificarea lui Cornel Regman. Reportajului *Realitatea în căutarea ficțiunii*, dedicat lui Liviu Rebreanu (în căutarea modelelor reale din romanul *Ion*), i se adaugă un reportaj asemănător ca scop, *Haimanale – Ploiești – Mizil – București*, în „căutarea” lui Caragiale, mai precis pe urmele unor modele ale personajelor marelui scriitor. În acest sens, sunt antologice paginile în care Ștefan Bănuțescu ni-l aduce în actualitate, prin rememorare și citare copioasă, pe Zacharia Antonescu, marele grafoman din secolul al XIX-lea, ploieștean, membru onorific în 28 de comitete și comiții, autor al uluitorului volum *Autobiografia mea sau Un voiaj în timp de 70 de ani. Proza și Poesia. 1926 – 1896*, autor de „ode la *Te-Deum* – uri, la serbările școlare, la baluri, la primărie și prefectură, pe bulevard și în grădinile publice, ținea discursuri funebre cu plată, emitea sentințe feroce asupra vieții pentru binele urbei și al junimii ploieștene.”⁷⁸ Un „personaj” cunoscut de Caragiale, în junețea ploieșteană a acestuia, după primii șapte ani de viață, petrecuți în satul Haimanale, un model absolut pentru o serie întregă de personaje, marele dramaturg avându-l mereu în fața ochilor minții pe acel tribun ploieștean „cu gesturi patetice, cu mustați agresive și cu cioc de Cațavencu.”⁷⁹ Reportajul este interesant și important în sensul că ne arată încă o dată modul lui Bănuțescu de a înțelege relația dintre realitate și ficțiune, modul de a construi un personaj după „natură”, dar și după observarea atentă a textelor emise de astfel de uluitoare „naturi” contemporane lui: „Caragiale a fost scriitorul care a avut și și-a găsit modele nu numai în ceea ce privește figurile și caracterele omenești, ci a avut din plin modele directe privind și textele, care i-au alimentat mereu literatura satirică”, scrie Bănuțescu¹⁰. Ori, nu altfel a procedat scriitorul român cu privire la configurarea operei sale dedicate provinciei de sud-est românești, multe din personajele sale având corespondent în lumea reală trăită de Bănuțescu, personaje care umplu spațiul unic al câmpiei bănuțesciene, după modelul faimos al heterotopiei rebreniene din *Ion*. La acestea, cum spuneam, se adaugă mixajul de răspunsuri la anchete

literare, *Narcis era frumos, dar mai puțin artist*, important pentru arta poetică a scriitorului, și din care putem desprinde chiar ceea ce am arătat mai sus, prin cuvintele prozatorului: „Iar scriitorul fără secrete este mereu în fața lumii largi pe care o răscolește și o întreabă fără încetare pentru a-și putea face lumea sa prin cuvintele care, ca să existe pentru el și pentru scrisul său, trebuie să devină și ele numai ale sale. O lume a sa. Fiindcă fără o lume a sa, structural a sa, un om de condei riscă să devină fiu adoptiv al tuturor conjuncturilor. Dar până a ajunge și a atinge o lume a sa? Un scriitor nu poate veni de nicăieri și pleca spre nicăieri.”¹¹ Bucata amintită este importantă și pentru opinia lui Bănuțescu privitoare la „stil”. Astfel, scriitorul ne pomenește despre „Stilul Plâns” și „Stilul Confuz”, adică „proza lirică lipsită de acoperire în fapte și idei”, respectiv „un gen ciudat de snobism al cuvintelor, cuvinte într-atâta îndepărtate de esențe și de lucrurile normale de sub soare, încât ofensează nu numai cea mai sumară logică, dar și cea mai elementară gramatică.”¹² Desigur, prozatorul este adeptul „Stilului Normal”, cel mai bun examen al prozei. În acest sens, sunt citați mari prozatori, cu toții cunoscuți și admirați de către scriitorul român: Balzac, Dickens, Mark Twain, Thomas Mann, Faulkner, G. Călinescu. Iar în încheiere, Bănuțescu nu pierde ocazia a-și arăta opinia privitoare la caracteristica literaturii secolului său: „În secolul nostru, cea mai teribilă ambiție a unui scriitor este de a cuceri contemporaneitatea și de a pătrunde masiv în ea.”¹³

Sunt de amintit apoi „foiletoanele” sau „scrisorile provinciale” propriu-zise. Acestea au apărut sub formă de „scrisori”, desigur, pseudo-scrisori, într-o rubrică din „România literară”, mutată apoi la revista „Familia”, la Oradea. Avem de-a face aici, iarăși, cu proze diferite: unele sunt meditații pe marginea unor personalități literare (astfel că se continuă interesul lui Bănuțescu pentru unii autori români sau străini): *Numeroasele vieți ale lui Anton Pann sau când proverbele iau chip de om*, *Personajul Nicolae Filimon și rangul de scriitor*, *Gogol tânăr*, *Iubirile Domnului de Balzac*, *Un defect al Domnului Merimee*; altele, „comedii în fond”, cum le numește Cornel Regman, sunt foiletoane despre întâmplări de toată ziua, în care relatarea a pusă de obicei în gura unui „amic”, unui „pârilit de nuvelist”, unele „pur comice”, spune același Cornel Regman, „subțiate la școala părintelui lui Goe, dar și a lui Urmuz sau Ionescu”¹⁴, cum ar fi *Frica de alfabet* și *Membru al Academiei din Laputa*.

Cele mai importante „proze eseistice” sunt prozele propriu-zise, adică „poveștile inventate”, în care apare în mod expres interesul pentru „partea neobservată a lucrurilor adevărate”. Aceste povești se subîntind de la *Omnibusul lui Bismark*, care pare a fi cea mai „realistă” bucată, la *Fortul lui Petru cel Slab*, o parodie a tehnicii moderne și a modei, până la prozele cele mai comentate și admirate, *Inefabilul*, *Tablouri de familie*, *Un*

alt colonel Chabert și *Un viscol de altădată*. Cornel Regman scrie despre acestea că reprezintă un joc de atelier inteligent, „o bătălie a resurselor fanteziei pentru a îmblânzi gura devoratoare a foiletonului”. Mai ales bucata *Inefabilul* a atras atenția criticii, din pricină că aici Bănulescu pare a-și defini arta poetică, adică interesul constant pentru lucrurile „nici tranșant întâmplare, nici tranșant ficțiune.”¹⁵ Dar și *Un alt colonel Chabert* are statut de artă poetică, după cum arată Oana Soare în comentariile sale din ediția de opere, mai mult, „prezentată de autorul însuși ca aflată în opoziție aparentă cu aceea din *Inefabilul* (aceste două proze fiind concepute, așadar, ca scrieri aflate în replică).”¹⁶ „Constructe ale imaginarului bănulescian”, continuă ideea excelent Oana Soare, „precum *ideea-Chabert*, *existența-Chabert*, *insul care și-a pierdut locul și timpul existenței*, sunt anexate simbolisticii *vieții provizorii* (vezi nuvela cu același titlu) și se încadrează în supratema *identității*.”¹⁷ Într-adevăr, cele două proze stau față în față, reprezentând un diptic al artei poetice bănulesciene: pe de o parte, proza care reprezintă nu banalul sau obișnuitul, ci inefabilul, acesta caracterizând existența din provincia de sud-est, întâmplări provinciale „nici neapărat despre lucrurile reale, nici neapărat despre cele imaginare”¹⁸, prin intermediul a patru „povești”, destul de eliptice, (*Zăpada și ploaia lui N.B.*, *Nevoia de prestanță*, *O parte controversată din viața celebrului R.D.*, *Și acum o poveste despre tine și despre mine*), spuse de veșnicul „nou-venit” *Domnul Inefabil*, iar pe de altă parte, și aici apare cu pregnanță așa-zisa „bătălie cu povestiri”, bătălia între două moduri de a vedea reprezentarea realității în literatură, teoria „punctului de vedere”, opus inefabilului, în sensul că „asta nu înseamnă că aceia care l-au văzut așa pe nesăratul om cu umbrela aveau pasiune pentru inefabil în detrimentul realității”¹⁹. Sunt aici, în *Un alt colonel Chabert*, alte patru secțiuni, față în față cu acelea din *Inefabilul*, dintre cele mai reușite din volum, unele sugerând apropierea de Mircea Eliade: *Un om își privește de jos etajul*, *Drabma și Assaria*, *Cum poți pătrunde pe furis prin propria-ți fereastră de om cinstit*, *Sfârșitul și începutul* – toate despre pierderea identității, în ideea *vieților provizorii*. După istoria provizorie din *Iarna bărbaților*, viața provizorie din *Serisori provinciale*. Este vorba despre cele două „stiluri” în care funcționează ficțiunea bănulesciană, asumate conștient de prozator și reprezentate în toată splendoarea lor mai târziu, în *Cartea Milionarului*. Adică, pe de o parte, ficțiunea cu eroi provinciali ciudați, „inefabili”, încătușați parcă în aburul de seară al câmpiei și al orașului de provincie sudică, pe de alta, modificarea punctului de vedere, a perspectivei, în proza de tip fantastic, sub diferite moduri la prozatorul dunărean, expuse fericit de Eugen Simion: „Teoria identității (ideea Chabert), scoasă din proza lui Balzac, dă naștere la o narațiune fantastică în stilul lui Mircea Eliade din *La țigănci* și *Douăsprezece mii de capete de vite*. Povestirea este anticpată

de o discuție în jurul unui model literar, după care urmează modelul ilustrativ (...) În *Dropia*, fantasticul reiese din modificarea (ambiguitatea) perspectivei spațiale, în *Un alt colonel Chabert* și *Un viscol de altădată* fantasticul apare în golul care se deschide între două planuri temporale.”²⁰ Eugen Simion mai adaugă și un alt lucru important cu privire la tema identității, acela că aceasta este văzută din direcția literaturii: „Prozatorul face încă o dată dovada că viața imită literatura, lectura poate fi o sursă a ficțiunii epice. Bănulescu se îndepărtează aici de scriitorii vechi pentru care relația viață – artă este, în ordinea citată, sacră. În narațiunea *Un viscol de altădată* el pleacă de la o metaforă comună pentru a ajunge, printr-o ingenioasă substituție, la o proză aproape inițiativă. Modelul este tot Mircea Eliade, cu deosebirea că tehnica hierofaniilor este simplificată, iar disonanța dintre planurile temporale nu mai are în spatele ei o justificare magică. Faptele rămân în zona verosimilului, dar în două registre diferite.”²¹

Într-adevăr, dacă inefabilul produce o proză a neobișnuitului, în care își fac simțită prezența *N. B.*, *Constantin Pierdutul*, *Soldatul* sau *Milionarul* (narrator – personaj inefabil, nu-i așa?), schimbarea perspectivei, a punctului de vedere (sintagma nu are aici înțelesul din retorica modernă!), fie din punct de vedere spațial, fie temporal, dă naștere unei proze în esență fantastice, bazate pe inversarea relației viață – artă și pe „ideea-Chabert”, ideea *vieților provizorii*, subsumate temei mari a identității; nu doar identitate particulară, ci, cum apare în *Cartea Milionarului*, cu extensie până la identitatea unui spațiu/ peisaj și a locuitorilor acestuia. Revenind la Eugen Simion, să arătăm că acesta vede „ideea-Chabert” și ca punct de pornire pentru configurarea personajelor din *Cartea Milionarului*, în sensul, mai ales, fugii de propria identitate. De asemenea, ca să rămânem în zona prolegomenelor la *Cartea Milionarului*, să observăm că Georgeta Horodincă vede în secțiunea *Drabma și Assaria* din *Un alt colonel Chabert* un rezumat autoparodic al viitorului roman²². Însă dintre cele patru narațiuni amintite aici ca fiind cele mai reprezentative pentru proza eseistică bănulesciană și de cea mai mare importanță pentru realizarea spațiului unic al acestuia, bucata *Tablouri de familie* reprezintă cea mai clară trimitere la viitorul roman (de fapt, scriitorul român a lucrat în paralel la *Cartea Milionarului* și la *Serisori provinciale*, în anii ‘70). Într-o artă poetică indirectă, regăsim aici chiar trimiterea la proiectul unui roman, în care personajul numit *Topometrîstul* să joace rolul unui personaj de legătură. De fapt, *Topometrîstul* își face apariția pentru prima oară în această narațiune, însă cu o altă (pseudo)biografie decât aceea a *Topometrîstului* din roman. Tot aici își au „incipitul” câteva dintre reperele provinciei imaginare de sud-est, de pe malul fluviului, repere spațiale care, alături de altele, vor configura regatul imaginar bănulescian de la porțile răsăritului:

„O primă întâlnire,” (e vorba despre întâlnirea inițială dintre Topometrist și narator) „cu totul întâmplătoare, pe un mic vapor fluvial care circula între două puncte uitate de Dumnezeu, botezate de mine atunci, cu imaginație firească, *Insula Cailor* și *Cetatea de Lână*. Explicabil, pe atunci făceam versuri. Străinul pe care l-am cunoscut atunci și care peste câteva decenii avea să mă lase moștenitor al tablourilor sale de familie, se urcase pe vapor la *Insula Cailor*, unde făcuse niște măsurători topometrice, și coborâse la *Cetatea de Lână*, de unde trebuia să ia trenul pentru a merge spre orașul său de domiciliu, oraș numit tot de mine, imaginativ, *Metopolis*.”²³ Și: „M-am oprit aici” (la *Metopolis*, n.n.), „n-am mai mers în *Marmația* la doamna aceea ca să aflu încotro au luat-o tablourile, dacă și de la dansa au răătăcit mai departe”²⁴, ca și „Am păstrat în cartea mea de ficțiune numele real al omului cu pricina, nemaivorbind că numele imagine pe care le inventasem atunci pe vapor, *Insula Cailor*, *Cetatea de Lână*, *Metopolis*, au intrat și ele în carte ca niște realități ale numeroaselor mele personaje.”²⁵ Și mai departe în aceeași notă a literaturii/ artei care „bate” viața: „Cartea mea impusese o altă realitate a omului acela în chiar orașul lui de baștină unde trăise și nu fusese luat în seamă, într-atât îi impusese o altă existență, încât în oraș numele lui a fost dat *oral* unei străzi care leagă centrul cu parcul de pe malul fluviului: *Strada Topometristului*.”²⁶ O realitate „inefabilă” și un personaj „inefabil”, am putea spune, caracteristic provinciei bănulescien și metodei ficționale a scriitorului român, dar, în acest caz, al Topometristului, cuplate cu „viața provizorie” care își revendică și își primește identitatea (în fond, doar o puternică personalitate, cu pregnantă identitate, dă nume de stradă!) prin literatură. O altă victorie, desigur nu lipsită de ironie subtextuală, a artei asupra vieții, faimosul binom fiind inversat, iarăși cu subtilitate și inteligență, de prozatorul român. Desigur, în *Cartea Milionarului* vom avea de-a face cu ambele viziuni și modalități narrative: pe de o parte, fapte, întâmplări și personaje inefabile, așa cum stă bine peisajului provinciei bănulescien, pe de alta, „vieți provizorii” care dau naștere (dar nu cu obstinență) unor pasaje „fantastice” și care rotunjesc straniețea locurilor și apetența insașiabilă a metopolisienilor, dicomesienilor și mavrocordaților, dincolo de deosebiriile dintre ei, pentru mit, fie el ancestral, fie născut azi, către seară, după întâmplarea exemplară de dimineață, pentru a da naștere unei „povești inventate”.

Note:

1. Eugen Simion, *Scriitori români de azi*, I, Cartea Românească, București, 1978, pp. 608 - 610
2. *Idem*, pp. 609 - 610
3. Cornel Regman, *Patru decenii de proză literară românească*,

- Editura Institutului Cultural Român, București, 2004, p. 179 - 186
4. *Idem*, p. 180
  5. Monica Spiridon, *Ștefan Bănulescu – Monografie*, Editura Aula, Brașov, 2000 p. 9
  6. *Idem*, pp. 9 - 10
  7. Ștefan Bănulescu, *Opere I, Proză eseistică*, ed. cit., p. 860
  8. *Idem*, p. 823
  9. *Ibidem*
  10. *Idem*, p. 826
  11. *Idem*, p. 905
  12. *Idem*, p. 906
  13. *Idem*, p. 914
  14. Cornel Regman, *Patru decenii de proză literară românească*, ed. cit., p. 182
  15. Ștefan Bănulescu, *Opere I, Proză eseistică*, ed. cit., p. 860
  16. Ștefan Bănulescu, *Opere II, Note, comentarii, variante*, p. 1114
  17. *Ibidem*
  18. *Idem*, p. 860
  19. *Idem*, p. 867
  20. *Idem*, *Note, comentarii, variante*, p. 1115, unde Oana Soare îl citează pe Eugen Simion; vezi și Eugen Simion, *Scriitori români de azi*, ed. cit., pp. 598 – 610, ca și Eugen Simion, *Cinci critici despre Ștefan Bănulescu*, (Eugen Simion, Marin Bucur, Nicolae Manolescu, Dumitru Micu, S. Damian), *Iarna bărbaților*, „Gazeta literară”, anul XII, 6 mai, 1965, p. 7.
  21. Eugen Simion, *Scriitori români de azi*, ed. cit., p. 610
  22. Georgeta Horodincă, *Ștefan Bănulescu și ipostazele scrisului*, Editura Du Style, București, 2002
  23. Ștefan Bănulescu, *Opere I, Tablouri de familie*, ed. cit., p. 787
  24. *Idem*, p. 789
  25. *Ibidem*
  26. *Idem*, p. 790

Bibliography

- Georgeta Horodincă, *Ștefan Bănulescu și ipostazele scrisului / Ștefan Bănulescu and the Hypostases of Writing*, Editura Du Style, București, 2002
- Cornel Regman, *Patru decenii de proză literară românească / Four Decades of Romanian Literary Prose*, Editura Institutului Cultural Român, București, 2004
- Eugen Simion, *Scriitori români de azi / Romanian Writers from Today*, I, Cartea Românească, București, 1978
- Monica Spiridon, *Ștefan Bănulescu – Monografie / Ștefan Bănulescu - Monograph*, Editura Aula, Brașov, 2000.